

Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistys ry

Jäsentiedote 2/2009 - KESÄ

Yhdistyksen verkkosivut:

www.sll.fi/etela-karjala/imatra

Tuija Mertanen opastaa luonto- ja ympäristöviikolla huhtikuussa 2009

Vapaaehtoisesti vai pakolla?

Luonnonsuojelurintamalla on tapahtunut hyvää ja vähemmän hyvää. Saimaannorpalle syntyi pelottavan vähän kuutteja, mutta onneksi viiksi-Vallumme sai alkuvuodesta mielenosoituksenkin saattamana sen verran julkisuutta, että jopa maa- ja metsätalousministeriössä ollaan vähitellen lämpenemässä norppakannan kasvua vahvimmin hidastavan keväisen verkkokalastuksen rajoituksille. Kun luonnonsuojelupiirimme *Taru saimaannorpasta* -näyttelyä avattiin Helsingin Pasilassa 18.5., *Ilkka Koivisto* kertoi norpansuojelun alkuvaiheiden kovasta väännöstä ammattikalastajien elinkeinon kanssa. Tänä päivänä norpan säilyminen ja tulevaisuus on enää kiinni harrastustoiminnasta. Muistetaanko meidät sukupolvena, joka antoi Saimaan aarten kadota sukupuuttoon? SLL:n puheenjohtaja *Risto Sulkavan* mukaan nyt on syytä vaikuttaa kaikin mahdollisin keinoin, että jo ensi keväänä syntyvät kuutit voisivat viettää elämänsä alkutaipaleen verkottomissa vesissä.

Maakunnan viimeisiä suoluonnon sirpaleita on saatu turvattua, ainakin hetkeksi, kun Vaasan hallinto-oikeus eväsi turvetuotannon aloittamisen Ruokolahden Juurikasuolla ja Saunalamminsuolla. Tekisi kovasti mieli uskoa, että suoluonnon arvoa jo tunnustetaan, mutta päätöksen taustalla lienevät enemmänkin todennäköiset vesistöhaitat läheisessä Torsanjärvessä. Niin tai näin, päätös oli hyvä ja oikea. Ruokolahden kunta on myös kunnostautunut ympäristöasioissa luopuessaan toistaiseksi Soukanniemen kaavoituksesta, josta ainakin osittain meidän on kiittäminen yhdistyksemme hallitukseen kesken kauden liittynyttä Juha Juutia. Työesteen vuoksi väistynyttä Niina Tarvaskaria kiitämme lämpimästi sihteerin velvoitteiden hoitamisesta!

Talouden taantumana myötä hiljennestä metsäluonnosta kuuluu kummia. Maa- ja metsätalousministeriö valmistele parhaillaan osana metsälainsäädännön uudistusta säädöstä, jolla maanmuokkaus aiotaan tehdä pakolliseksi metsänomistajille hakkuiden yhteydessä! Suunniteltu maanmuokkausvelvoite edellyttäisi avohakkuun jälkeen äestystä, mätästystä tai säätöaurausta. Muokkausvelvoitteesta voisi vapautua vain poikkeusluvalla. Luonnonsuojeluliitto hämmästelee syystäkin pakkokeinojen käyttöönottoa asiassa, sillä esimerkiksi saimaannorpan suojelussa maa- ja metsätalousministeriö on nimenomaisesti kieltäytynyt vähäisimpienkin pakkokeinojen käytöstä. Laki on tulossa eduskunnan käsittelyyn syksyllä. Toivottavasti vanha kunnan maalaisjärki löytyy siihen mennessä.

Tämä tiedote kertoo mm. Ruokolahden Äitsaaren linnuston muutoksista sekä sudenkorentojen kiehtovasta maailmasta. Lämmin kiitos Terholle, Rainerille ja Marjalle kirjoitusavusta! Samalla on aiheellista kiittää myös jäseniämme poikkeuksellisen aktiivisesta osallistumisesta alkuvuoden tapahtumiin – toivottavasti sama meno jatkuu loppuvuodesta! Alustavat tapahtumatiedot löytyvät takakannesta ja lisätietoja yhdistyksen nettisivuilta. Tervetuloa retkille, joilta voi ottaa matkaan vaikkapa yhdistyksen näyttävän hihamerkin! Luehan lisää viereiseltä sivulta.

Kaikille kaunista kesää, luonnollisesti!

– *Kimmo Saarinen*, puheenjohtaja

Hanki yhdistyksen hihamerkki!

Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistyksen tunnuksessa on haapaperhonen, jonka vahvimmat kannat Suomessa ovat edelleen Imatran seudulla. Se on yksi Suomen suurimmista perhosista – naaraan siipikärkiväli voi olla lähes 10 cm. Hienon päiväperhosen näkee varmimmin heinäkuun alkupäivinä syrjäisten sorateiden varsilla, joilla kasvaa isoja haapoja. Perhonen istuu usein hiekalla imemässä kosteutta, varsinkin aamupäivän puolella, ja tapansa takia niitä jääkin suurin joukoin autojen alle. Haapaperhosta kannattaa katsoa aika tarkkaan, sillä lämpimien kesien myötä se on saanut seuraansa samannäköisen häiveperhosen. Sen siivet suorastaan hehkuvat metallinsinistä kiiltoa.

Nyt yhdistyksen tunnus on saatavilla liimapohjaisena kangasmerkkinä, joka on helppo kiinnittää vaikkapa takin etumukseen tai hihaan. Merkin koko on noin 8 x 8 cm ja se on täysbrodeerattu. Merkin hinta on jäsenille vain kaksi euroa kappale ja niitä on lunastettavissa retkien ja tapahtumien yhteydessä. Hihamerkkejä voi myös tilata yhdistyksen sähköpostiosoitteesta.

OHJEET LIIMAPOHJAISEN KANGASMERKIN KIINNITYKSELLE

- Merkki asetetaan kiinnitettävään materiaaliin ja painetaan kiinni silitysraudalla vaatteen nurjalta puolelta
- Raudassa käytettävä lämpö maksimissaan 150 °C (raudassa kaksi pistettä)
- Merkkiä painetaan silitysraudalla 30 sekunnin ajan samalla lujaa painaen
- Herkkä materiaali ehdottomasti suojattava esim. pyyhkeellä!

YHDISTYKSEN HALLITUS VUONNA 2009

Kimmo Saarinen, puheenjohtaja

Juha Juuti, jäsen

Tuija Mertanen, jäsen

Jouko Sirkiä, jäsen

Seppo Pousi, varapuheenjohtaja

Pertti Ahvonen, varajäsen

Kyösti Kultanen, varajäsen

Yhteystiedot:

Imatran seudun luonnonsuojeluyhdistys

c/o Kimmo Saarinen, Tiuruniementie 240, 55330 Tiuruniemi

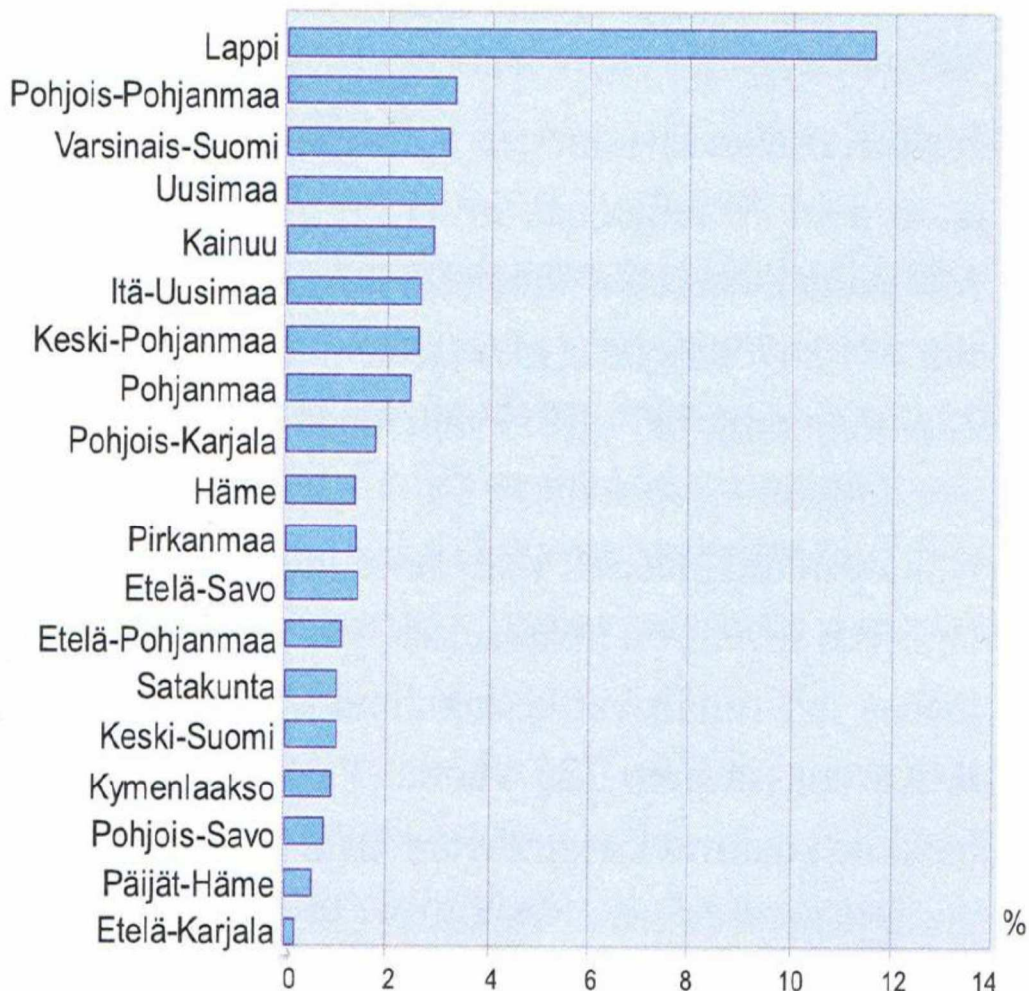
Puh. 041 – 463 1737, sähköposti: imatralsy@hotmail.com

Huomio kaikki jäsenet! Mikäli haluatte ajantasaista tietoa yhdistyksen retkistä ja muista tapahtumista sähköpostitse, laittakaa viestiä yhdistyksen osoitteeseen; osoite-tietojanne ei käytetä muihin tarkoituksiin.

Etelä-Karjalan luonnonsuojelijoilla poikkeuksellisen paljon työsarkaa

Vastikään julkaistu Etelä-Karjalan maakuntakaavan taustaselvitys ei mairittele luonnonsuojeluväkeä. Selvityksestä löytyy mm. alla näkyvä kaavio, jossa on esitetty luonnonsuojelualueiden pinta-alan osuus koko maakunnan pinta-alasta. Suojelun vähyyttä selittävät erityisesti puunjalostusteollisuuden pitkä historia sekä metsänomistuksen keskittyminen yhtiöille ja yksityishenkilöille.

Kaikkiaan suojelualueita on Etelä-Karjalassa 89 kpl ja niiden pinta-ala 8 952 hehtaaria. Suurimman osuuden muodostavat harjujen-, lintuvesien- ja rantojensuojeluohjelman sekä Natura 2000 -ohjelman kautta turvatut kohteet. Valitettavasti maakunnassa ei ole edelleenkään yhtään kansallis- tai luonnonpuistoa. Mutta ehkäpä Imatra näyttää uutta suuntaa ja tekee edelleen kaikkensa saadakseen Vuoksen varteen kansallisen kaupunkipuiston! Ainakin puitteet sille ovat erinomaiset.

Lähde: Suomen ympäristökeskus

Harrastuksena Auringon lapset

Sudenkorentojen (myöhemmin korennot) ilmasirkus herättää katsojassa vilpitöntä ihailua: kiihdytyksiä, äkkipysähdyksiä, päätä huimaavia kaarroksia ja voltteja. Mieleen hiipii luontoharrastajan perisynti: halu selvittää mitä lajeja on tullut nähtyä. Yhä useampia korento puraisee kunnolla. Kohta on tiedettävä isoista ja komeista hyönteisistä aina vain lisää. Ja tiedettävää totta vie riittää! Samalla tulee tutuksi monta ekologian ja evoluutiikan perusasiaa.

Tropiikissa alkunsa saanut eliöryhmä kaipaa lämpöä ja valoa. Pohjan perille ne ovat levinneet monimutkaisten elämänkiertojen avulla – todellinen evoluution voimannäyte! Napapiirin tuntumassa aurinkoon ja lämpöön kytkeytyvä ajastin saa aikuiset kuoriutumaan vain leutoon kesäaikaan. Talvikauden sukua jatkavat toukat, jotka suojautuvat ankarilta oloilta vesistöjen pohjamutiin.

Korennot ovat eläviä fossiileja, joiden taru alkoi 325 miljoonaa vuotta sitten. Sen jälkeen ne ovat muuttuneet yllättävän vähän. Nykylajit ovat kuitenkin esi-isiä pienempiä. Hiilikauden saniaismetsissä lepatteli jättihyönteisiä, joiden siipien kärkiväli oli 70 cm. Tänäpä MM-tittelin saa parillakymmenellä sentillä. Suomen mestarille riittää 12 cm.

Ennen 2000-lukua korentojen määrittäminen koetteli pakaralihaksia. Nyt on käytettävissä muutama hyvä opas, joiden avulla valtaosa Suomessa tavatuista 55 lajista määritetty luonnossa ilman mikroskooppia. Värikuviot, koko, muoto ja käyttäytyminen ovat tärkeimmät perusteet. Oppaan lisäksi tarvitaan lähelle tarkentava kiikari.

Haaviakin toki vielä käytetään, sillä muutaman lajin varma tunnistaminen onnistuu vain kädessä pitäen. Aloittelijan kannattaa tehdä lähempää tuttavuutta kaikkiin korentoihin, jotta tuntomerkit painuvat kunnolla mieleen. Pari varoituksen sanaa. Vastakuoriutuneita, hyvin hauraita yksilöitä ei oteta edes haaviin. Tarpeeksi vanhaan korentoon tartutaan peukalo-etusormi -otteella siivistä, ei mistään muualta. Jos hermo kestää, korennot ovat myös antoisa valokuvauskohde. Kokoelmiin keräillään enää vain toukkanahkoja.

Sutareihin törmää kaikenlaisten vesien ja kosteikkojen äärellä. Toki isoimmat lentelevät teiniaikanaan joskus hyvinkin kaukana vesistä avoimilla metsästysmailla. Korennot etsivät elävää ravintoa. Niille kelpaavat vain vielä leuoissa sätkivät hyönteiset, kuten hyttyset. Korennotkaan eivät ole turvassa hyvästä lentokyvystään huolimatta varsinkaan nuoli- ja punajalkahaukoilta. Myös muut linnut, sammakot ja hämähäkit vaanivat lähinnä vastakuoriutuneita yksilöitä.

Ensimmäiset korennot näyttäytyvät Etelä-Karjalassa toukokuun puolivälin jälkeen ja viimeiset nukahtavat lepänlehtiarkulle lokakuussa, keleistä riippuen. Korentojahettiin lähdetään siis silloin, kun arktikahanhet ovat kotipaikan ylittäneet ja tuomi kukkii. Parasta aikaa on kesäkuun ja heinäkuun alkupuolisko. Syyslajeja tapaa eniten elokuussa.

Osa korennoista on suojeltu: viherukonkorento, kirjojokikorento ja täplälampikorento jopa EU:n luontodirektiivin nelosliitteen mukaan, siis varsin tiukasti. Korentojen elinympäristö muuttuu jatkuvasti. Lämpenevä ilmasto tuo etelästä uusia lajeja mutta ajaa varsinkin suolajeja pohjoiseen. Niiden elämää ei yhtään helpota, että turveteollisuus yrittää jatkuvasti tuhota viimeisiä komeimpia luonnontilaisia soita myös Etelä-Suomessa. Muutenkin kaikenlaista turhaa rantojen ja kosteikoiden rassaamista kannattaa välttää.

Korentoharrastus sopii kaikille, on antoisaa, hauskaa, monipuolista ja halpaa. Tervetuloa porukkaan, jota yhdistää Suomen sudenkorentoseura:

www.sudenkorennot.fi/kwiki/Etusivu

– *Rainer Rajakallio*, Simpeleen karvaukonkorento, joka vastaa mielellään kaikkiin su-tareihin liittyviin kysymyksiin osoitteessa rainer.rajakallio@pp.inet.fi

Kevään riemuja. Vastakuoriutunut isolampikorentokoiras. Kuva: Rainer Rajakallio.

Tiesitkö tämän sudenkorennoista?

- Toukka on täysi vesieläin, joka hengittää kiduksilla ja jolla on erittäin ainutlaatuinen pyyntinaamari – aikuinen sudenkorento sen sijaan on ilmojen akrobaatti, joka ei voi uida vedessä
- Sudenkorennoilla on erittäin suuret verkkosilmät ja erinomainen näkö
- Suuri osa aikuisista sudenkorennoista kuolee hyvin nuorina, noin puolet populaatiosta useimmiten viikon tai kahden sisällä; isot ukonkorennot ovat pitkäikäisimpiä

Mielenkiintoisia luontohavaintoja

Yhdistykseltä kysellään monenlaista lajeista, luonnon ilmiöistä ja tapahtumista. Seuraavassa muutama tuore yhteydenotto!

Kalevi Lehmusjärvi pirautti huhtikuun alussa ex-Joutsenosta kysellen, mitä tehdä kun savupiippu on täysin tukossa. Putkihommat eivät normaalisti kuulu luonnonsuojeluyhdistyksen alaan, mutta nyt syvälle hormiin oli jumittunut iso pöllö, josta oli näkyvissä vain jalat. Lintu oli todennäköisesti piipun reunalta livennyt putkeen, kenties etsiessään pesäpaikkaa, ja siellä räpistellessään vajonnut aina vain alemmas. Lopulta tie oli tukossa ylös ja alas. Mutta kuinka pöllön saisi elävänä ja ehjänä talteen? Pari tuntia myöhemmin noesta mustunut otus oli onnellisesti ulkona ja lehtopöllöksi sitä vielä puhelimesta veikkailtiin, mutta sittemmin saimme seuraavanlaisen sähköpostin: "Laitan ohessa kaksi kuvaa siitä parin viikon takaisesta pöllönpelastusoperaatiosta. Vaikken lintuja paljonkaan tunne, niin partnerin huhuilusta päätellen kyseessä on viirupöllö? Jouduin leikkaamaan laikalla aukon savutorveen linnun pelastamiseksi. Saattoi kyllä sillä vähän kuulo kärsiä toimenpiteestä johtuen. Toivottavasti kuitenkin saisi edes pesittyä menestyksekkäästi ainakin tämän kauden siitä huolimatta. Savutorven hitsaan kuntoon viimeistään syksyllä uuden lämmityskauden alkaessa." Viereisessä kuvassa nokinen viirupöllö pelastajansa käsissä!

Toisenlainen viesti saapui pari viikkoa myöhemmin: "Tervehdys! Rohkenemme lähestyä ja vaivata pienen probleemamme kanssa. Tänään 3.5. aamupäivällä mökkimme portaille ilmestyi kuin tyhjästä isohko, noin 35 mm pitkä toukka. Sillä oli kuin kidukset pääpuolella. Se kulki maata pitkin lähimpään koivuun ja kiipesi noin metrin korkeuteen. Muutaman minuutin kuluttua sen "kidukset" alkoivat kasvaa ja ne osoittautuivatkin siiviksi! Otus jäi paikalleen ja siivet kasvoivat pikkuhiljaa suuriksi (klo 11.10). Kahden tunnin päästä (13.10) paikalle saapui lentäen samanlainen, hieman pienempi otus. Se kierteli koivua aina pienenevin kierroksin. Ilmiselvästi se paikallisti toisen. Lopulta se siinä onnistuikin ja ryömi hetken toisen päällä. Sitten ne asettuivat todennäköisesti paritteluasentoon. Kun lähdimme kotiin, ne jäivät vielä paikalleen (klo 15). Pitkä tarina, mutta lyhyt kysymys: mikähän lienee!? Tapahtui Taipalsaaren Haikolan kylässä, Veikko ja Arja Horttanainen."

Tarkkuudessaan kertakaikkisen mainio kuvaus yleisestä luonnonilmiöstä, mutta sellaisenaan lajimääritys olisi jäänyt hieman epävarmaksi. Liitteenä seuranneet kuvat eivät kuitenkaan jättäneet enää selittelyille sijaa. Kyseessähän oli kirjokehrääjän (*Endromis versicolora*) naaraan kuoriutumisen ja sen jälkeiset nopeat kosiomenot.

Viereisessä kuvassa on vastikään kotelosta kuoriutunut kirjokehrääjänaaras, jonka takaruumis on muhkea mutta siivet vasta mitättömät nysät. Perhonen pumpkaa ne täyteen mittaansa alle tunnissa (kuva alla), mutta kurttuisten siipien kovettumiseen ja lentokuntoon saattamiseen kuluu aikaa vielä muutama tunti. Kuitenkin jo sinä aikana naaras erittää takaruumiinsa kärjestä lajille tyypillisiä feromoneja, joiden tarkoituksena on houkutella ja ohjata koiras paikalle. Kehräjäperhosten hajuaistin tarkkuus on omaa luokkaansa; koiras voi suunnistaa naaraan luokse vain muutaman feromonimolekyylin opastamana jopa kilometrien päästä! Oikean alakulman ku-

vassa kirjokehrääjäpariskunta valmistaa jo uutta sukupolvea. Koiras (vasemmalla) on pienempi ja kirjavampi kuin naaras. Kirjokehrääjäkoiras on päiväaktiivinen ja sen erittäin nopeaa lentoa voi seurata monena keväänä, sillä laji on melko yleinen. Naaras sen sijaan liikkuu useimmiten vain kevät yön pimeydessä.

– *Kimmo Saarinen*

Lämmin kiitos havainnoista ja kuvista sekä luvasta käyttää niitä tässä jäsentiedotteessa. Yhdistys ottaa mielellään vastaan muitakin kivoja luontohavaintoja!

Pesimälinnustomme muuttuu – Äitsaressakin

Kun kymmenen vuotta siten hankin kesäpaikan Ruokolahden Äitsaaresta, en voinut olla uusimatta siellä 1960-luvulla laskemiani lintulinjoja.

Kesäkuussa 1966 ja 1968 olin yhteensä viitenä aamuna laskenut havaitsemani linnut kaikkiaan 12 110 metrin mittaisilta linjoilta, jotka kahdessa kohdassa kulkivat viistosti poikki Äitsaaren. Täsmälleen samat linjat laskin uudelleen vuosina 2002–2006.

Äitsaaren aineisto on niin vaatimaton, ettei sen perusteella voi varmuudella sanoa, kuinka linnusto neljässä vuosikymmenessä on muuttunut. Aineistoa voi kuitenkin tarkastella toisin päin: Miten siinä näkyvät yleisesti tiedossa olevat pesimälinnustomme muutokset?

Peippo vai pajulintu?

Suomen runsaslukuisin pesimälintu on pajulintu. Maan eteläisimmässä kolmanneksessa peippo on kuitenkin sitä runsaampi. Äitsaressa pajulintu (parimäärät eri vuosikymmenten laskennoissa: 139–94) on saanut luovuttaa ykkössijan peipolle (94–137).

Linjalaskennassa merkitään erikseen lintuparit, jotka osuvat alle 25 metrin etäisyydelle keskilinjasta. Tämä ns. pääsaran aineisto on koko aineistosta vain pieni osa. Pienikin aineisto osoittaa, että peippo on säilyttänyt runsautensa, kun taas nimenomaan pajulintu on vähentynyt.

Linjalaskennassa havaitut linnut ilmoitetaan parimäärinä, vaikka parista useimpien havaitaan vain laulava koiras. Lintukoiraisten lauluaktiivisuus vaihtelee vuoden- ja vuorokaudenajan mukaan, mikä laskennoissa on otettava huomioon. Lisäksi eri lajeilla pesimäkaudet ja niiden määräämät aktiiviset laulukaudet eivät osu samaan aikaan.

Vuodetkin ovat keskenään kovin erilaisia. Jos kevät ei ole ollut kovasti myöhässä, pesäpoikasiaan ruokkimaan hiljentynyt peippokoiras aloittaa ruokintahuolien poistuttua uuden laulukauden, mikä ennakoii toista pesyettä. Tämä on omiaan vaikeuttamaan peippo-pajulintu -vertailua.

Laji	1960-l	2000-l	yhteensä	
Pajulintu	139	94	233	-
Peippo	94	137	231	+
Lehtokerttu	36	35	71	-
Metsäkirvinen	40	23	63	-
Punakylkirastas	20	17	37	-
Käki	16	21	37	+
Vihervarpunen	15	21	36	+
Punarinta	10	25	35	+
Varis	17	13	30	-
Naurulokki	27	2	29	-
Räkättirastas	19	10	29	-
Laulurastas	8	21	29	+
Sepelkyyhky	10	17	27	+
Harmaasiippo	15	10	25	-
Pensaskerttu	12	10	22	-
Kirjosieppo	7	15	22	+
Keltasirkku	10	10	20	
Talitiainen	2	18	20	+
Kalalokki	8	11	19	+
Käpytikka	7	9	16	+
Hömötiainen	5	11	16	+
Kottarainen	12	2	14	-
Rautiainen	2	12	14	+
Töyhtöhyppä	11	2	13	-
Kuhankeittäjä	8	5	13	-
Sinisorsa	5	7	12	+
Haarapääsky	9	2	11	-
Leppälintu	9	2	11	-
Västäräkki	10	0	10	-
Sirittäjä	5	5	10	
Mustarastas	1	9	10	+
Kiuru	9	0	9	-
Pensastasku	6	3	9	-
Isokuovi	5	4	9	-
Teeri	4	5	9	+
Ruokokerttunen	4	5	9	+
Taivaanvuohi	3	6	9	+
Rantasipi	5	3	8	-
Harakka	5	3	8	-
Kivitasku	7	0	7	-
Metso	5	2	7	-
Punavarpunen	3	4	7	+
Peukaloinen	1	6	7	+
Punatulkku	1	6	7	+
Räystäspääsky	5	0	5	-
Hernekerttu	3	2	5	-
Pikku/isokäpylintu	3	2	5	-
Hernekerttu	3	2	5	-
Metsäviklo	1	4	5	+
Närhi	1	4	5	+
Selkälokki	4	0	4	-
Peltosirkku	4	0	4	-

"Runsastuneet" lajit

Karjan metsälaidunnuksen loppumista seurannut metsien kuusettuminen on suosinut erityisesti rautiaista (2–12). Kuivatuille soille ja muille alaville maille raivattujen peltojen istuttaminen kuuselle tulee edelleen kasvatamaan kuusivaltaisten metsien kokonaisalaa. Rautiaisen lailla hyötyjiä ovat olleet kuusen ystävät laulurastas (8–21) ja punarinta (10–25). Koko kolmikko on puistojen ja pihojen tyyppilintuja Keski- ja Länsi-Euroopassa, missä yksi ankara talvi voi tehdä loven sekä sikäläisten paikkalintujen että meikäläisten muuttovieraiden kantoihin.

Kesämökkiläisistä on hyötynyt talitiainen (2–18). Pesäpönttöjä on nyt entistä enemmän, ja talvinen ruokinta on saanut linnut pysyttelemään rantametsissä ympäri vuoden. Sinitiaiseen (0–4) sopivat samat sanat. Viime vuosikymmeninä Lounais-Suomen lehtojen linnusta on tullut lähes joka paikan lintu koko maahan. Aivan samoin on käynyt mustarastaalle (1–9). Pöntötyksestä on hyötynyt kirjosiippo (7–15).

Lintulajin runsastumisen syynä voi olla ihminen suoraankin. Ensimmäiset kanadanhanhet (0–3) istutettiin Suomeen vuonna 1960. Seuraavalla vuosikymmenellä Enso-Gutzeitin riistamiehet toivat vieraslajin Ruokolahden Käyhkääle. Lyhyessä ajassa kanadanhanhi kotiutui pesimälinnuksi Saimaalle, vaikka se talveksi joutuu siirtymään etelämmäksi sulana pysyville vesille.

"Vähentyneet" lajit

Maatalousympäristö on muuttunut. Äitsaressakin karjaa on vain muutamalla tilalla, eikä niilläkään laidunneta entiseen malliin. Kottaraisen (12–2) ja kiurun (9–0) väheneminen on yleinen ilmiö. Kottaraisen tavoin pihapiirissä tapahtuneisiin ympäristömuutoksiin on reagoinut haarapääsky (9–2).

Peltoalan pieneneminen – ja samalla viljelytapojen tehostuminen – näkyy kiurun tavoin myös töyhtöhyypän (11–2) vähenemisenä. Peltosirkun (4–0) ahdinko tunnetaan koko maassa.

Västäräkki (10–0) on koko aineiston suurin kysymysmerkki. Miten olen voinut kulkea viisi aamua kuulematta ja näkemättä västäräkkiä? Sattumaa ei ole tarpeen syyttää kivitaskun luvuista (7–0): kivitaskun asuttamat ahot ja pellot kiviraunioineen ja kiviaitoineen ovat historiaa.

Oheinen taulukko voisi houkutella muihinkin päätelmiin. Kaikki tarkat havainnot luonnosta ovat hyödyllisiä. Etukäteen vain on mahdoton tietää niiden arvoa tulevaisuudessa.

Laji	1960-l	2000-l	yhteensä
Tukkakoskelo	2	2	4
Pyy	1	3	4 +
Sinitiainen	0	4	4 +
Palokärki	1	2	3 +
Hippiäinen	1	2	3 +
Töyhtötiainen	1	2	3 +
Kuikka	0	3	3 +
Kanadanhanhi	0	3	3 +
Kalatiira	0	3	3 +
Kurki	2	0	2 -
Valkoviklo	2	0	2 -
Käenpiika	2	0	2 -
Keltävästäräkki	2	0	2 -
Härkälintu	1	1	2
Pikkulepinkäinen	1	1	2
Telkkä	0	2	2 +
Valkoselkätikka	0	2	2 +
Puukiiپیچا	0	2	2 +
Viherpeippo	0	2	2 +
Kulorastas	1	0	1 -
Laulujoutsen	0	1	1 +
Harmaalokki	0	1	1 +
Viitakerttunen	0	1	1 +
Luhtakerttunen	0	1	1 +
Idänuunilintu	0	1	1 +
Varpunen	0	1	1 +
Pajusirkku	0	1	1 +
<i>Pareja yhteensä</i>	688	678	1366
<i>Lajeja yhteensä</i>	64	68	